

Nassem Nicholas Taleb *Anti-fragile* kitabında, *robust* (sağlam) ve *anti-fragile* (kırılgan-olmayan, gayri-hassas, na-kırılgan, anti-kırılgan) kavramlarının farklı olduğunu söylüyor. Biri hiç kırılmayacak kadar sağlam demek, hiç bozulmayacak kadar, ancak diğeri bozulsa da toplanabilecek, yeniden kendini inşa edebilecek...

Ulus-devletler mesela *sağlamken*, şehir devleti konfederasyonları *anti-kırılgan*. Birinin başşehrini bir defa fethedersiniz ve tüm düzeni değiştirme imkanı olur, bir daha yerinden kalkamaz ama diğeriindeki *yönetim merkezleri* çok olduğu için, şehrin birini alsanız da diğeri hayata devam eder... Sağlam sistemler *mekanik* ve *anti-kırılgan* sistemler *organik*. Organik sistemlerde parçalar kırılgan ama sistemin geneli *anti-kırılgandır*. Her gün binlerce hücreniz ölür ve *bu sayede* daha sağlıklı olursunuz, arabanız ise parçaları bozulunca çalışmaz.

Türkiye'nin *İslamcılık* macerası aklıma geldi bunları düşünürken. Önceden *anti-kırılgan* bir kimlikti, üzerinden Atatürk devrimleri geçti ve yeniden yeşerdi ama şimdilerde artık *sağlam*. Bir partiyle, belli siyasi görüşle, belli politikalarla ve kitsch bir tarihçilikle özdeşleşmiş durumda. Arada *muhalif* sesler çıkıyor ama ya *hain* diye bastırıyorlar veyahut umursamıyorlar. Dini müktesebatı günlük siyasi meseleler için kullanmakta, *dava uğruna* beis görmüyorlar, *davamız, düzenimiz* sağlam görünüyor... Sağlam da.

Bununla beraber giderek kırılgan hale geliyoruz. Sağlamlaşmak bizi alingan yaptığı kadar kırılgan da yaptı. Türkiye'nin eldeki *hükümeti* bir defa değiştiğinde, İslamcılığın da siyasi sahneden artık tamamen silineceğini tahmin ediyorum. İnsanların tüm diskurdan bıkmaları bir yana, *menfaat kavgasında* birbirine küsmüş tarafların, devletle özdeşleşmiş ve kendini Türkçülüğe yaslamış *fikir adamlarının* bir daha *İslamcılık* savunabileceğini düşünmek zor.

Herhalde bu sebeple *Türkçülük* bu kadar revaç buluyor. İçten içe, milliyetçi düşüncenin *anti-kırılgan* olduğunun farkındayız. Türkler *doğal olarak* Türkçü olabiliyor, onun için *eski İslamcı-yeni Türkçü* bir kesim türedi, *Türk müslümandır, müslüman Türktür* gibi abuk sabuk laflarla kendine atlama tahtası yapmaya çalışan.

Türkçülük %100 iktidara gelse, muhtemelen onun sonu da İslamcılık gibi olacak, muhalifken temiz kalmak kolay, hepimiz bunu yaşadık ama bakalım, Türkiye için iyi tahminler yapamıyorum artık.